

Z GALERIE HOSTŮ DEMÍNKY

ke všem čertům.“ Tyto hodiny před Demínkou Pražany čímsi fascinovaly. Jejich defekty se zjevně vracely často i po opravách a kvůli tomu sloužily za jakýsi prostředek k politicky mířeným satirickým šlehům přesně v tom duchu, jako čteme výše. Figurovaly v tisku tak často, až se podobně jako již dříve zmiňovaný zlodějček kabátů objevily v tisku českých emigrantů v Americe. Mimochodem hodiny před restaurací stojí dodnes a s častými výpadky se kupodivu potýkají stále.

Anarchisté

Ne vše bylo ale tak odlehčeně nevinné jako nebohé porouchané hodiny. Rok 1908 byl v Praze i celé zemi plný národnostních třenic mezi českým a německým obyvatel-

stvem, jež mnohdy přerůstaly v demonstrace a potyčky, které řešila policie. Noviny jedné i druhé národnostní skupiny plnily články hájící tu jedny, tu opačné zájmy. Některé ostřejší německé listy dokonce vyzývaly „své“ občany k bojkotu českých kaváren – a to jmenovitě také Demínky. Restaurátér František Michovský se proto rozhodl z kavárenské nabídky novin a časopisů vyhodit některé radikálnější germánské tiskoviny jako Prager Tagblatt, Bohemia nebo Montagsblatt. Přítomní hosté z toho byli tak nadšení, že z radosti mezi sebou sehráli partii biliardu, jejíž výtěžek poslali vlastenecké Národní jednotě pošumavské. Nálady houstly a každému výraznějšímu srocování lidí ve městě hrozil policejní zásah. Do ulic stále častěji vyjížděli dragouni se šavlemi na koních a nejednou tekla krev.

LEGENDÁRNÍ PRAŽSKÉ HOSPODY

1. prosince policie během zásahu vtrhla i do Demínky, všichni hosté museli kavárnu opustit, a mnozí byli dokonce zatčeni. „Vojsko několikrát vjelo do lidu a rozhánělo ho tasenými šavlemi,“ psala o nepokojích Národní politika. „Dragouni ve svém ‚zakročování‘ neznali téměř mezí. Zajížděli za prchajícím obecenstvem do průjezdů a namnoze seskočivše z koní, pronásledovali lidi do otevřených domů až na schody. O deváté hodině večerní vnikla policie do kavárny Demínky a jala se zatýkati hosty. V kavárně vznikl poplach a hosté proti tomu protestovali. Přes to však mnoho osob bylo odvedeno. Ostatní hosté se pak brzo rozprchli.“

Ivan Olbracht podobné potyčky zachytil i ve fejetonu *Bum!* z března 1909 a jméno Demínky v něm figuruje také. Nebyla to náhoda. V kavárně se totiž scházelo mnoho zajímavých hostů s vyhraněnými politickými názory, buřičů, anarchistů a mnozí z nich se zapsali do historie ať už svými básněmi, romány nebo fejetony či třeba přímo vstupem do politického světa. Některé osobnosti z okolí S. K. Neumanna už jsme připomínali, chodívali sem také spisovatelé František Gellner, Karel Toman, František Langer, Rudolf Těsnohlídek, Vratislav H. Brunner, Jiří Mahen, Eduard Bass, Marie Majerová, František Sekanina, „český Gorkij“ Karel Půlpán, bohémský básník T. R. Field, novináři a literáti Michael Kácha, Josef Mach, Antonín Bouček, František Skácelík, Antonín Macek či Helena Malířová, lékař a nakladatel Viktor Vohryzek, literární historik František Buriánek, politikové Rudolf Bechyně, Emil Špatný, Karel Dědic, Antonín Hajn či právník Kamill Resler, který bude o mnoho let později ex offio obhajovat K. H. Franka. Docházela skupinka přátel kolem Josefa Lady, Emila Artura Longena, Františka Sauera, a tedy samozřejmě nemohl chybět ani Jaroslav Hašek, jehož první kroky po návratu z války a Sovětského Ruska mířily právě sem. „Zpravidla to byla kavárna Demínka nebo nějaká vinárnička, kde se ti kumpáni sesedli k volné debatě a dělali si úštěpky ze světa. Tam vznikaly Haško-

vy nápady a také Ladovy vtipy, které sám ilustroval nebo postoupil jiným malířům,“ vzpomínal později ředitel nakladatelství Melantrich Jaroslav Šalda. Petr Stančík v knize *Praha ožralá* připomíná, že tu měl Hašek na zeď záchodku napsat verše:

*Tahle hospoda Demínka
piva má plná vemínka*

Ostatně i tady Hašek s Langerem, Ladou, Eduardem Drobílekem a dalšími kamarády živě agitovali za svou recesistickou Stranu mírného pokroku v mezích zákona, kterou zakládali v nedalekém Zlatém litru, k čemuž se ještě podrobně vrátíme. V tiché kavárně muselo být velmi živo, když se skupinky těchto přátel sešly.

„Náš hlouček smísl se s nejpestřejší tlupou mladých bouřliváků: literatura, sociologie, politika,“ popisuje jedno silvestrovské veselí v Demínce spisovatel a filozof Emanuel Hauner. „Stanislav K. Neumann, Havránek, snad Dědic a nevím, kdo ještě vynikal z oblaků dýmu a mlhovin alkoholu. Příboj mládí stoupal a opadal, vlnil se a hlučel ve vichřivých nárazech námětů, nápadů, sporů a souhlasů, vtípů a ironií.“

Pochopitelně ne všichni ze zmíněných byli anarchističtí bojovníci. Za monarchie i první republiky tu popíjeli i Vítězslav Nezval, Karel Poláček, Hugo Haas, Jindřich Plachta, Karel a Josef Čapkoví, svérázný židovský malíř naivních obrázků Robert Guttman a mnozí další. Pokud zrovna nezamířil ke Flekům, pravidelně sem chodil číst aktuální noviny a časopisy Milan Rastislav Štefánik. Někteří byli politicky radikální, jiní umírněnější, mladí buřiči se postupně rozvolňovali, František Halas ve sborníku určenému Mahenovi vzpomínal, že zatímco Šrámek se ponořil do rodinného života, Neumann zmizel ve Vídni, Gellner odjel do Paříže, Toman do Londýna. Jako u každé dospívající generace mnozí postupem času ztráceli své mladické bojovné nadšení. Nakonec se v kavárně už na anarchisty spíš jen vzpomínalo. Snad jen zakladatel České anarchistické federace Michael Kácha, než se po